

ДІЛО

<p>Виходить що-дня рано крім понеділка.</p> <p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., п. пов.</p> <p>Конт. пошт. ш. 26.724</p> <p>Адреса тел.: „Діло—Львів“.</p> <p>Число телефону 261.</p> <p>Рукописи редакція не звертає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:</p> <p>місячно 270 К. чвертьрічно 8— піврічно 16— щорічно 32—</p> <p>у Львові (без доставки):</p> <p>місячно 240 К. чвертьрічно 7— піврічно 14— щорічно 28—</p> <p>За зміну адреси платити ся 50 с.</p>		<p>Ціна оголошень:</p> <p>Строчка п'ятиголова, двошляхотна 40, в надісланні 60, в оповістях 80 с. в редакційній часті 1 К. Пондоділення про вітання і зручини 1-30. Некрологія строчка 1 К.</p> <p>Сталоголошення за окремою угодою.</p> <p>Одні примірники конст. у Львові 10 с. на провінції 12 с.</p>
--	---	--	---

Видав: Видавнича Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 31. мая 1917.

На вчерашній отвореної сесії Державної Ради репрезентація українського клубу Австрії зложила в палаті послів устами заступника глови У. П. Р. д-ра Евгена Петрушевича державно-правне застережене про право українського народу бути господарем на своїй землі.

Відносини, в яких живе український нарід в Австрії, як також інтернаціональна політика австро-угорської монархії в сій війні спричинили, що українське державно-правне застережене звертає ся передовсім проти польських претенсій до українських земель, як також проти того політичного курсу Австрії в польській справі, який дає тим польським претенсіям реальну підставу.

Чи Польща підносила б телер свої претенсії до Східної Галичини, коли б Австрія ті українські області, які одержала при поділах польської держави, була згідно з історично-національним принципом зорганізувала як українське королівство Галичини й Володимирії?

І чи підносили б вони свої претенсії до розширення границь Польського Королівства на схід, коли б знали, що Австро-Угорщина і Німеччина стоять рішучо на тім, що Польща зачинає ся й кінчить ся там, де зачинає ся й кінчить ся польська етнографічна територія?

Складо ся так, що українське державно-правне застережене стало безпосередню відповідю на польську ухвалу в Кракові, в якій парламентарні представники австрійських Поляків в присутності представників Польського Королівства підносили претенсії на Галичину й Володимирію, а також на частину Польщі з доступом до моря.

Один з лідерів того нового курсу польської політики в Австрії, якого висловом є згадана ухвала, п. Дашинський, пояснив, як її розуміти. Заявляючи, що в Польщі нема німецької партії крім запроданців, п. Дашинський дав пізнати, що новий польський політичний курс ставить себе у рішуче протиположю до Німеччини як до держави, яка, бажано зберегти своє дотеперішнє володінє над тою частию Польщі, яку дістала при поділах польської держави, тим самим стоїть перешкодою на шляху до тієї вілі, яку проголошено в Кракові. Що до двох других держав, які взяли участь в поділах польської держави, п. Дашинський вказав на те, що Росія признала в принципі неважність Польщі, а становище Австрії в польській справі кваліфікує її дати ініціативу в справі відбудованя польської держави. З Австрією лучить Польщу те, — говорив п. Дашинський — що обі є католицькі, обі є континентальними державами і обі ведуть експанзію на схід. Словами про експанзію на схід п. Дашинський знов пояснив краківську ухвалу: що відбудована польська держава має обнімати також ті українські землі, які колись належали до неї.

Коли ходить о особу п. Дашинського, то він свою теперішню політику експанзію на схід сям політично скарактеризував, заявляючи перед 18 роками на в'їзді австрійської соціальної демократії в Берні (1899), що „через утворенє провінції Галичини 3/5 України зпихнено на ступні безнадійної меншости“, та що „3/5 мільонів Українців оплачують цілу польську культуру Східної Галичини“. Тепер п. Дашинський хотів би, щоби через відбудованє історичної Польщі бодай десять мільонів українського народу зробити безнадійною меншістю і казати їм оплачувати польську культуру на своїй землі!

Як се собі уладять Австро-Угорщина й Німеччина, що Поляки хотять оперти справу відбудованя Польщі о Австро-Угорщину, зазначаючи рівночасно непримиримість сього свого змаганя з Німеччиною, — се річ обох осердних держав.

Нас обходить в сій справі те, що в Кракові проголошено польську експанзію на схід на українські землі під протекторатом Австрії. Відповідь на сю польську енуціацию дало українське державно-правне застережене, зложене на вчерашній засіданню палати послів. Говорить воно кождому, кого се обходить, що укра-

їнський нарід рішений всіми силами боронити кождий ступінь української землі перед польською експанзією — і перед кождим, хто тій експансії як небуде сприяє.

А що се є становище не тільки австрійських Українців, але цілої України, про се говорить ухвала Українського Національного З'їзду в Києві у відповідю на піднесені варшавською Державною Радою претенсії до українських земель, як також такі самі ухвали інших українських організацій по тім боці кордону, між ин. організацій військових, які говорять про потребу визволеня українських земель з під польського панованя.

Нехай же і Поляки і всі ті, хто їм давати-ме своє підперте, знають, що на сторожі своєї західної границі стане весь український нарід, вважаючи своїм ворогом кождого, хто хоче переступити сю границю для своїх завойовницьких цілей.

ПРЕСТОЛЬНА ПРОМОВА.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюро.

Відень, 31. мая 1917.

Підчас нинішнього торжественного отвореня Державної Ради Цісар відчитав отсю престольну промову:

Поважані Панове з обох Палат Державної Ради! Учасних літ молодості до пізної старості невтомній журбі за добро своїх народів, сяяного блеском найблагородніших чеснот володаря,

великий мій попередник Цісар Франц Йосиф

в 68 році свого правління зійшов з сього світа. З Божої ласки до остатка подарований незменшеною повнотою умової сили, благословенний в ділах свого високого уряду погас, а в серцях його народів і в тривких його ділах буде жити дальше память помершого, який державі вказав з тісних відносин минушости шлях конституційного розвитку, цвітучого культурного і господарського поступу. Зворушений до живого, думаю про зворушуючі обави діточої любови для бл. п. Цісаря та вірного, спочуваючого настрою для мене й мого дому, в чім мої любі народи суперничали і що було для мене правдивою потіхою в тих днях допусту. І вас, поважані панове, не бракувало там, а скільки вас поспішило, щоби при домовині любого володаря ще раз зложити йому данину пошани.

Воля Всемогучого

покликала мене кермувати кораблем держави

в часі повним призначені. Від печатку був я свідомий великої поваги задачі, яку Провидінє поклало на мої плечі, але чую в собі волю й силу відповідати мому високому урядови в вірнім сповнованю моїх монарших обовязків за приміром мого достойного попередника.

Інтерес держави не повинен бути довше позбавлений того успішного підпертя, яке може йому дати ревне співділанє розумного і совісного

народного заступництва,

що належно розуміє область своїх управнень. Покликав я вас, шановні панове, до виконаня вашої конституційної діяльності і нині на порозі вашої діяльності витаю вас сердечно.

В певнім почутю моїх конституційних обовязків, перенятих від мого достойного попередника, як також з власного найглибшого переконаня бажано вам заявити і торжественно запевнити, що є моєю незмінною волею

виконувати мої монарші права в дузі правдивої конституційним,

незломно шанувати свободи, які випливають з основних законів і без зменшеня аберегти для горожан ту участь в творенню державної

волі, яку передвиджує обовязуюча конституція. В вірнім співділаню населедя і його представників бачу певну підпору для успіху моєї діяльності і думаю, що добро держави, якої повне слави істнованє серед бур світової війни зберегла сильна єдність горожан, також в часах мира не може бути сильніше укріплене, як невлотним привілем аріаго, люблячого вітчизну, вільного народу.

Вірний мому обовязкови зложеня присяги на конституцію, обстоючи при намірі, об'явленні зараз по моїм вступленю на престол, щоб вірно додержати сього обовязку, мушу рівночасно мати перед очима постанову основного закона, яка в великій хвилі заключена мира кладе рішенє єдино в мої руки.

Маю одначе переконанє, що благословенний розвіт конституційного життя по яловости попередних літ і по вийткових відносинах підчас війни

поза полагожденєм галицької справи, до якої вже мій великий попередник вказав дорогу,

не є можливий без розширеня основ конституційного й адміністраційного права для цілого публичного життя як в державі, так і в окремих краях, особливо в Чехії, і сподіваю ся, що зрозуміє вашої поважної відповідальности за уклад політичних відносин, віра в щасливу будучність держави, яка в сій страшний війні так знаменито скрпіла ся, додасть вам, поважані панове, сил, щоб разом зі мною утворити незабаром умови, нині залежачих від Франції, для свободного національного і культурного розвитку рівноправних народів.

З тих причин рішив я

пождати зі зложенєм конотитуційної присяги

до хвилі — маю надію — недалекої, в якій основи нової, сильної, щасливої Австрії на цілі покоління знов будуть сильно побудовані на віні і внутрі, але вже нині заявляю, що хочу бути для моїх вірних народів все володарем справедливим, люблячим і совісним, в душі конституційної ідеї, яку одержали ми в спадщині по батьках, і в душі тої правдивої демократії, яка власне серед бур світової війни в ділах цілого населеня на фронті і в краю чудово перейшла огневу пробу.

Ще знаходимо ся в найбільшій війні, яка була коли небуде. Нехай з вашого гурту всім героям, які майже від трьох літ на широко розтягнених наших фронтах сповняють свій важкий обовязок, о яких зеліану незломність власне тепер між Альпами й Адрією розбиваєть ся новий завязтий напір неприятели, з глибини вдячного серця перешлю мій цісарський привіт.

Наша група держав не змагала до крівавої проби сил,

якою є ся світова війна. Що більше, від хвилі, в якій завдяки незабутним ділам союзних військ і фронт і честь і істнованє наших держав не були вже поважно загрожені, отверто і незаочно обявила свою готовність до мира, руководячи ся сильним переконанєм, що влучну мирову формулу можна знайти тільки у взаїмнім признанню славно обороненої державної могутности. Дальше жите народів на нашу думку пощивно було остати вільне від огірченя й бажанно пімсти і на цілі покоління не повинно бути треба того, що називають останнім способом держав. Одначе до сеї високої цілі людскости може довести тільки таке закінченє світової війни, яке відповідає тій мировій формулі.

Великий суодний нарід на оході,

з яким колись лучила нас давна признає, поволі пригадуючи собі свої властиві цілі й задачі, здаєть ся, тепер зближаєть ся до сього погляду і з неясних змагань шукає орієнтації, яка враїте добро будучности, заки погазотить його не розумна воєнна політика. В інтересі людскости маємо надію, що той процес внутрішньої переміни вийде на верх аж до утвореня сильної во-

лі, та що таке розяснене публичною думкою обгорне також інші неприязельські краї. Як наша група держав в непереможною силою бореться за честь і істотність, так супроти кожного, який чесно виречеться наміру загрожувати їм, є й буде радо готова понехати спір, а хто крім того бажає знов навязати ліпші, більше людські відносини, той по сій стороні певне аустріє радуються, оскільки духом примиримості.

Та поки що наша охота до боротьби не ослабне, нам меч не притупить ся.

В вірній спільності з Німеччиною.

з якою від давна остаємо в союзі, і з союзниками, яких приєднала нам в часі війни наша справедлива справа, останемо готові в разі потреби вимусити з оружжя в руці добрий кінець війни, який радо бажали би ми завдячувати побіді розуму.

Болять мене зростаючі жертви,

які довге ведене війни накладає на населення, болять мене кров моїх хоробрих жовірів, обмеження, яким підлягають хоробрі горожани, щільний той труд і мука, зношені з таким героїстичним для любові вітчини. Моє правительство, підмагане в щільній повноті випробуванням урядничим станом, безперервно змагає до утворення пільги способи життя населення, якого вірність державі, горожанський дух і хоробрість зустрічають ся з моїм владним признаням, як також до того, щоб доцільною організацією забезпечити те, щоб запаса вистали. Тепер власне, заки вірна земля дасть нам як подяку за пильну працю тих, що остали дома, плід сього року, є найтяжший час. Нехай по вашій стороні, поважні панове, не бракує оживленого розвагою й досвідом співділяння, щоб ми успішно перемогли труднощі, які нас ще ждуть до тої хвилі.

Наказ хвилі вимагає повного напруження всіх сил в державі, однак при сій не вільно нам занедбувати приготувань на великі задачі, які криє в собі будучність і від яких щасливого розв'язання залежить дальший успішний розвиток державного організму.

Австрія зуміла з власних засобів сповнити величезні фінансові вимоги сєї війни, а успіх шостої воєнної позички найліпше доказує, що числені наших неприятелів, які хотіли би відупадку наших внутрішніх засобів сподівати ся зм'якшити воєнного подорожжя, є засуджені на неможливість здійснення своїх планів.

Спосіб господарки держави має бути знов овертий на нормальних законних підставах. Та в першій раді стає наказ, щоб господарку держави, яку наслідком воєнних тягарів поважно ушкоджено, ввести знов на властиву дорогу. В тій цілі треба

отворити для держави достаточні доходи,

при чім буде неминуче вступити в фінансовій політиці на нові шляхи, які відбігати муть від того, що було досі. Розумна економія в господарстві держави, особливо вистерегане всяких адміністративних видатків, не вимагає кінце з річевих причин, повинна улекшити привернене фінансової рівноваги.

В рамках того, що фінансово допустиме, моє правительтво при вашій співучасті буде дбати

про напругу всених шкід.

Розпочато вже відбудову того, що знищено, а ваша опіка муглиме звернути ся головне до областей, які найбільше потерпіли наслідком війни.

Одним з найпильніших завдань є журба про особи, які остали ся по убитих на війні і про тих, які на війні втратили здібність до праці. Позатим треба розвинути інтензивну політику публичного добра в подвійнім напрямі: скріплення продукції та суспільної опіки.

Досвіди війни виявили

гнучніть продукції.

Треба буде, щоби вона знова виявила ся, коли треба буде перейти до мирової господарки. На широкій основі господарської угоди з країнами Моєї святої угорської корони, яка після переговорів обох Моїх правительств буде предметом нарад Панів та озираючи ся на пляново розвиненій торговельній політиці монархії, мусимо зібрати всі сили в особливо збільшити продукцію в промисловій, ремісничій і рілній області та зробити її дешевішою. Це не вихіснувані багатства скарбів природи, можливість збільшення вартости людської праці при помочи технічних засобів і відповідних метод повинні стати певним жерелом відродження добробуту одиниці і загалу.

Не менше дбано про

суспільну опіку.

Війна нанесла важкі шкоди силі населення а їх вирівняння можна сподівати ся тільки від доцільної політики популяційної. Треба енергійних заряджень в широкій області гігієни людности, боротьби з пошесними недугами. Старане про зменшене смертльности дітей, широка опіка над молодіжю, боротьба з занедбаням молодіжні і реформа перестарілого карного права для молодіжні буде предметом добайливости Панів. До того треба буде постарати ся про управилінене справи мешкань для широких мас, особливо для родин з більшою кількістю дітей. Не менше домагають ся поладженя знані Панам від давна справи суспільного обезпеченя. Моє правительтво буде уважати своїм обовязком розвинути законодавство в справі охорони робітників, а особливо зверне свою увагу на ту часть наших робітників, від яких фізичної і умової здібности залежить передовсім будуча сила нашої людности і нашого господарського життя, себ-то на жінки і робітників в молодій віці. Панове одержте правительственне предложение в справі управилінення часу праці жінок і молодіжні та нічної праці молодіжні. Також середній стан, особливо тяжко діткнений господарськими наслідками війни не може бути лишений державної опіки.

Ціла людність в тяжких часах не тільки здійснила надії, які поклдала в ній держава, але їх перевисшила. Не повинна вона завести ся на державі. Певно здійснене такої системи опіки буде відбувати ся тільки поступенно, щоби евентуально за велика скорість не знівечила економічних основ, на яких має стояти ціла будова добробуту суспільности. Тільки плянова співдіяльність держави і суспільности може добути ті сили, духові і матеріальні, яких вимагає передедне того великого завдання.

Серед найблизших завдань знайдете Панове зарядження тимчасового законодавства,

які зведено під відповідальність правительства. Не одно з того утворено тільки з погребі хвилі і значіне того заникає та інших річий ми нині не можемо позбувати ся і не одно повинно перейти до тривких уладжень держави.

Шановні Панове обох Палат Державної Ради. Знаю і шаную те, що вільно Панам

відбирати прикрази тільки від своєї

але голос совісти тільки тоді влучно почуєте, коли свій зір поза те, що в зміничивих подробицях людий розділяє, а спрямує його на тривакі цілі загалу. Не вільно совісного сповнюваня обовязку супроти держави робити залежим від умов. В ній є найкрасша запорака добра держави а заразом найпевніше забезпечене прав народів.

Сей великий час, в яким живемо отворив нові виднокруги для державного почуття і застрив зір на правдиве відношене сил в політичних справах. Я довго був в полі і бачив при праці героїв, які борються наших границь. Знаю духа, який їх оживляє, з радістю і подивом підняв я зединуючу силу того духа. І саме тому не сумніваю ся, що моральне відроджене, якого зазнала наша вітчизна у війні, пройде шле наше живе державне і відібе ся та кож в працях народного представництва.

Одтак прошу пам'ятати, що

сила монархії лежить в її особливих уладженнях витворених історією

і що тільки зичливе відношене до них може удержати і розвинути дальше ту житеву силу. Тому прошу дбати про удержуванє вірної злуки з країнами Моєї святої угорської корони, яка виявила ся підвалиною могутности монархії. Поблайте Панове вірний співдіяльности ріжних народів в державі, які всі без виньку мають участь в славі тої війни.

Шановні Панове обох Палат Державної Ради! Ще раз сердечно вітаю Вас. Се велика хвиля, в якій новий володар вперше стрічаєт ся з представниками народу. Сильна горяча любов вітчизни, спільна, сильна воля служити їй аж до послідного, нехай освятить сю хвилю. Щоби вона була вступом до ери буйного розвігту, до ери могутности і поважана стародавньої Австрії, а щастя і благословенства для Моїх любих народів! Що дай Боже!

Свято відкрити Державної Ради.

ВІДЕНЬ (Таб) Цісар Карло покликав нині перший раз на Замок обі Палати Державної Ради, щоби їм виявити в престольній промові свою волю і свої бажання, щоби розвинути програму, при здійсненю якої є покликана співдіяти Державна Рада. У переважаної часті послів і членів Державної Ради можна бачити, що є свідомі значіння важної хвилі, яка полягає саме на співділяно над розвитком держави в сїх часах війни.

У великій церемонійній салі, в якій находит ся золотий престол під червоно золотистим бальдахимом, айбрали ся парламентаристи. Більшість прибула в ліжкуючій золотом урядничих одностроях або барвних сфідирських мундурах; много в чорних фраках, а багато було також в національних строях; серед сього мож було бачити фіолети евіскопів і сірі полєві однострой.

В 11. год. перед полуднем старший майстер церемонії заявив трикратним ударом ліски, що прибуває Двір. Серед великої тиші, входить на салю Цісареву і Архикн. Марію Йосифою, а за ними наші архикняжні. Присутні повитали Цісареву і архикняжні а найбільшою честью. Цісареві і архикняжні заняли місце на першій естраді по прайзій стороні престолу.

Старший майстер церемонії новим трикратним ударом ліски заявив, що прибуває Цісар. Випереджений міністрами, за котрими йшли архикнязі, війшов Цісар на салю в однострою генерала, витаний радісними окликами і переходячи між членами обох палат зближив ся до престолу. Радісні оклики змінили ся в бурю, коли заступник президента палати панів кн. Фірстенберг вніс трикратний оклик у честь Цісара. Дякуючи ввічливо в сю і ту сторону, герейшов Цісар до престолу і накривши голову заняв місце на престолі та почав відчитувати престольну промову серед глибокої тиші ясним голосом, що розлягате ся далеко, який в деяких особливо важних місцях підносив. Глибоку тишину переривали однак оживлені оплески, а саме, коли Цісар говорив про сасю непохитну волю виповнюваня своїх прав як цісара кожного часу в спосіб дійсно конституційний, коли говорив про солідарність горожан держави в часі бурі світової війни, про свободні під оглядом національним і культурним рівноуправлені народи, про союзну німецьку державу, про вірність для держави, про дух солідарности і хоробрости, що оживляє населеня, про суспільні та культурні зарядженя та про се, що совісне сповнюванє обовязків супроти держави не може бути звязане з умовами. Особливо сильним голосом говорив Цісар про те, що здійав цілий наряд на фронті і в краю, про героїв, які майже від трьох літ на наших далеких фронтах з радістю сповняють свій тяжкий обовязок, о яких залізно витривалість власне тепер між Альпами і Адрією розбиваєт ся відновлений завзятий наступ неприятеля. По сїх словах Цісар вніс оплески.

Коли Цісар скінчив читати престольну промову, роздали ся нові оплески і оклики, яким не було кінця. Цісар дякував кілька разів за овації. Коли Цісар повстав, президент Палати послів Грос вніс у честь Цісара трикратний оклик, який присутні повторили з бурливою радістю так, що приглушили звуки народного імчу, який почала грати капеля. Сі овації, в яких взяли участь запрошені гості, зробили на Цісарю глибоке, радісне враженє. В хвилі, коли Цісар опустив салю, зійшла з естради Цісареву з архикняжними. В тій хвилі рознесли ся гримлячі радісні оклики, які мов буря понесли ся по салі. Подібно, як підчас овації у честь Цісара, також і тепер звнесли ся оклики „многих літ“ у всіх мовах австрійської родини народів. Зворушена Цісареву дякувала за овацію.

Свято відкритя Державної Ради оставило у всіх учасників сєї історичної події незатерте враженє, яке знов дає свідочтво сього, якою глибокою і щирою є любов усіх народів і їх заступників для Цісара і Цісареву.

Відовва депутатів російської армії.

ПЕТРОГРАД (Таб) Конгрес депутатів з фронту прийняв одноголосно слідууючу ухвалу: Армія в стрілецьких ровах заявляє, що є коначною річю ходити ся в зброї зарядженє, щоби так скоро, як се тільки є можливе покласти кінець світовому проливу крові і заключити мир без анексії і відшкодовань на основі права всіх народів рішане про се, при чім рівночасно висказує принцип, що хто хоче мира, сей мусить зброїти ся до війни. Російська армія боролася досі серед умов, які є рішучо гірші нїм умови союзників. Треба її заосмортювати в більші припаси муніції і у все потрібне, передасім у білошу скількість сталевих гармат, а в меншу скількість жиру для гармат. Дятого звертаєт ся армія до кожного в візванем, щоби станув по стороні ради робітників та жовірів і провізоричного правительста, до яких армія має довіре, які не пустять ся на авантурничі річі, ані не допустять до сього, щоби армія не стала навозом на чужій поля.

Після краківських нарад.

Всі польські дзєвники присвячують польським нарадам в Кракові особливу увагу і уважають рішення, які там ухвалено, новим сформульованим польських воєнних цілей. Якими обставинами спричинені ті рішення, на якій основі зроджені? Повну відповідь на ті питання нині дати трудно: багато з того, що дало привід до краківських рішень, сьогодні сповіте тайно, та про деякі мотиви польських резолюцій диваємося як вже тепер з польської преси.

Три польські політики дали почин новому польському політичному напрямку, а саме: Дашинський, Длугош і Гломбінський. Ті політичні групи, яких вони є провідниками, обіймали польську справу як цілість та були противні всякому приміненню польської політики до чужих інтересів і не виступали проти тактики Н.К.Н., як довго вірили в здійснені своєї програми, себто в злуку Польщі з Галичиною, як незалежної держави в зв'язку з австро-угорською монархією. Та в падолісті та програма впала, а відокремлені Галичнини вважались тільки компромісом, відшкодованем, а нерозв'язкою польської справи. Тоді вже зродила ся опозиція проти тодішньої управи польської політики, яка видавала нерівну політичну програму і дня 28. мая довела до відомих рішень.

Як політичні моменти, які нові події і нові сили поспособили такій еволюції польської політичної думки? Дня 16. серпня 1914 р. — піше краківський „Ilustrowany Kurjer Codzienny" — важкі хмари нависли над долею не тільки Польщі але й Польків. Вел. князь Микола дав відову, якої ні одна буква не мала бути сповнена. Від осередних держав не мали ніяких обітниць. Противенства до них були великі. В Німеччині гаскатизм був на найвищій фазі своїх успіхів а в побідних походах на Францію бачив він свою побіду. На Угорщині мали ми причасного ворога гр. Тісу, який шукав попертя в Пруссії, де панувала подібна політична система що й на Угорщині. І тому декларация, ухвалена польською репрезентацією 16 серпня 1914 р. була тільки висловом ентузіазму і глибокої туги, та реальних основ вона не мала ніяких. Була поезією і мрією. Перед двома роками відносини так укладали ся, що побідні сторони були-би не оглядали ся на нас. Хід воєнних подій не перетворив ще внутрішньої будови воюючих держав на стільки, щоб незалежність польської держави була признана політичною koniecznością Європи. Та нині тридцятний процес війни довів до того, що з його жарі стопили ся абсолютистичні змагання і столують ся крайні воюючі націоналізми. Впав російський царат, тимчасове російське правительство супроти акту з 5. падолиста проголосило вільну Польщу. З тим пішли інші держави коаліції. Пруська правительство зносить закон про збори і примусове вивласнені. Впав Тіса. Фізіономія політична держав перемінла ся основно.

В оцінюваню політичної ваги краківських резолюцій і пояснюваню їх причини згідні із згаданю краківською часописю: „Głos Narodu", „Naprząd" і „Kurjer Lwowski". Ухвалу соймового кола з 28. с. м. вважають ті польські пресові органи історичною подією, яка важна тим, що „нарад почув ся собою, Поляки почули ся тільки Поляками, нічим иншим"; „Naprząd" називав її вже „proklamowaniem niepodległości Polski".

Не те „Czas" і „Nowa Reforma". „Czas" хоч старість ся достроїть до високого тону більшої часті польської преси, то пояснює краківські події „теперішню ідеологією народу, який прирбитий страхом неволю не міг оперти ся блескови надії на волю і незалежність. Сповнено приказ національного почуваня". В польських почуванях шукає „Czas" причин краківських резолюцій не в політичній рації, хоч того виразно не каже, і добачує тільки відрадно появу у національній одинодушності і солідарності, яку визнали посольські наради та а якою прийнято резолюцію Тетмасра.

Знехтованім дійсному політичному положеню і переважю почуваню у польських політиків над холодною розвагою затривожена „Nowa Reforma" — теперішній орган д-ра Лєса — „Се повадил ся здоровий політичний реалізм — кличе Його місце заняв максималізм, який ніколи і нігде не приніс ще реалістичної користі. Польське коло увійшло на нові життєві підстави у своїй політиці. Представник тих переконань, які ми визнаємо мусять усе три місяці представникам тих поглядів, що виводили ся в омондній резолюції", себто п. Гломбінському, Дашинському і Длугошови, яким прирікає орган д-ра Лєса солідарну співпрацю всіх иньаше думуючих політичних кругів.

Стільки польська преса про краківські ре-

волюції, в яких треба підчеркнути ще одно: їх тенденцію і їх слова про злуку інтересів польських в австрійськими.

Мирові наміри цисаря Карла I. В російськїм освiтленю.

Львів, 31. мая 1917.

„Кієвская Мысль" доносить з Москви під датою 15. н. ст. мая:

Зі Стокгольму телеграфують: Поважний неутральний діяч заявив, що Виктор Адлер, приятий цисарем Карлом перед їзодою до Берліна, дістав від цисаря слідууючу директиву: „Скажіть німецьким соціалістам, а так само стохгольмськїй конференції, що в Австрії всі, від цисаря до мужика, висказують ся як найбільше рішучо проти анексії і контрибуцій."

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент портрет приймає Красвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 31 мая 917.

— Заява в справі фонду ім. Митр. А. гр. Шептицького для українських сиріт. Важка недоля воєнних сиріт і журба про будучність нашого молодого покоління спонукала була невеликий гурток людей у Львові до заснованя в грудні 1915 р. українського сирітського захисту ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького. В кілька місяців опісля зачало також правительство за-помогувати акцію для ратованя сиріт, а найшовши у Львові готову вже українську організацію і отворений заклад для сиріт, рішило його субвенціонувати. Однак ся державна поміч буде тревати тільки до кінця війни, а відтак перейде тягар удержуваня сиріт на край, зглядно на поодинокі громади: наша суспільність, як учить на сама журитись своїми сиротами, як що сходе для себе їх виховувати. Отса саме обставина була причиною, що комітет наш відкликав ся був в цїтні 1916 р. до українського загалу з зазивом до складаня жертв на того роду фонд, щоби з його відсотків можна було і по війні удержати сирітський захист. Жертви зачали вливати, та на жаль воєнні події, які наступили, особливо положенє в червні 1916 р., припинили зачате діло: всеж таки зібрани ми на сей фонд квоту К. 20.601.17. Та з весною с. р. зайшли нові події. Радісна вістка про висвободженє нашого Митрополита і про близький його поворот до свого престольного города похликала до жита окрему у Львові організацію під на звою: „Комітет для привитаня Митрополита Андрея гр. Шептицького", на якого чолі станув п. д-р Стефан Федак. Сей комітет рішило однодушно, що найкращою пошаною повертаючого дорогого Вазня буде здагненє Йому живого пам'ятника у формі фонду Його імені для українських сиріт. Тому отже, що акція сего комітету стремить до тої самої цілі, яку ми назначили собі були в цїтні м. р., а склад сеї організації під проводом п. д-ра Стефана Федака дає повну запоруку, що вона поведе діло енергічно і уміло аж до повного здійсненя, для того заокруглюючи збрану нами суму до квоти 25.000 Корон — передаємо її з нинішнім днем на руки п. д-ра Стефана Федака з ширим бажанєм скорого і як найгарнішого успіху! З огляду на се просимо суспільність нашу прийняти до ласкавого відома, що від тепер належить посидати жертви на фонд ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького для українських сиріт відкрито на вкл: кн. Тов. за. крєз. „Дністер" ч. 10.300, а наш комітет прийматиме тільки жертви на бжуче удержанє сиріт, які вже тепер поміщені в львівськїм захисті. У Львові, дня 31. мая 1917. — Український епархїальний комітет опіки над воєнними сиротами у Львові. В. Нагірний голова. о. В. Лишняк секретар.

— З музичного інститута ім. Лисенка. Дня 26. мая відбули ся у Львові звичайні загальні збори музичного товариства ім. Миколи Лисенка. Товариство се може виказати ся в останнім адміністративнім році значними успіхами: сего року укічено булово величавого будинку товариства, а висий музичний інститут осягнув свого дотеперішого розвитку. На основі звіту уступаючого виділу, з яких один, а іменно звіт з будови дому був предложенй членам в дру-

ку, уділено уступаючому виділови анслюторію, а з окрема ухвалили збори признанє і подяку для голови п. ради, Дрималика, якого невиспущив заходам треба зведчувати довершенє будови власної хати товариства, та який на спілку з п. Василем Бараніським, директором Висшого Музичного Інститута довів до сього, що Інститут сей числить найбільше під початку свого істнованя число елєвів (злітв 120). На слідууючій адміністративній рік вибрано головою товариства п. ради Дрималика, заступником голови п. ради, д-ра Колєча, членами виділу п. д-ра М. Волошина, Йосифа Домініка, Ф. Колєсу, д-ра В. Пежанського, М. Рибячка, а заступниками членів дир. і Білківського, д-ра Т. Восвідку і проф. М. Федусевича.

ПОМЕРЛИ.

Лєся, найдорожжа донечка М. Зубреїв а Горожанки великої, померла в другій весї жити, дня 24. мая. В її п.

ОПОВІСТКИ.

П'ятниця, 1. червня 1917.
Нині: греко-кат.: Паранє. — римо-кат.: Градіна.
Вестра: греко-кат.: Талалєн — римо-кат.: Євгеєв.

І Редичі, що хотять задисати своїх синів до І. класи філії академічної гімназії у Львові з тим, щоба учили ся по плянози науки в реальних гімназіях, зводять найгірнійше до 8. червня с. р. аголосити се кореспонденткою в дирекції згаданой гімназії. — Кокорудд, директор гімназії. 363 і

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
в дня 31. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.
Не було зміни.

Над Сочею вчєра протягом дня були тільки артилерійські бої. Вночі під San Giovanni на південний схід від Монфальконе відперто два наступи Італійців.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гевєв.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
в дня 31. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Руппрехта: Значна артилерійська діяльність під Іспері і в луці Wysschaєє триває даліше. На південь від Скарпи відперто кілька англійських кляваній, які вчєром ненадївно напали на наші рови. Вони понесли значні втрати. По скріпленім артилерійськїм огни вночі також між Monchy і Quetarsькїм наступили атаки Англійців. В завзятій боротьбі з близька західно-пруськїх полки відперли неприятеля, який кількакратно наступив.

Група військ німецького наступника престоло: Здовж гірського хребта Шмен де Дам і в західній Шампанії артилерійська боротьба досягла значнійшої сили. На південнім березі Ени після великих розсаженєв терену військ а західних надренських країв добури приступом кілька французських ровів і при вели, вертаючи 40 бранців і кілька машинових крісів.

На схід від Auberive части полку з надренських країв виконали стежну виправу, в якій 50 бранців попало ся в наші руки.

Протягом ночі також на західнім березі Мози вивязала ся значна огнева діяльність.

Група кн. Альбрехта: Нічого нового.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На східнім фронті загальне положенє не змінило ся.

БАЛКАНСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт Македонський: Успішні бої в області перед становищами, а яких стежні Болгарські і німецькі відділи в луці Черин і на західнім березі Вардара привели ряд бранців.

Перший квартирмайстер ген. Людєндєвє.

Оголошення.

ПОЧЕНЕ НІГ

усушке певно спеціальний пудер „Сваве“, пакет ва 1'20 К.
 На провінцію виласяло тільки за попереднім надісланем
 належності 1 40 с. на порто. — Одяное вастуство
S. FEDER, — Львів, Сикотусьна ч. 7.
 279 25 — 60

Старший, вітний від війська, кандидат нотаріальний
 пошукує посаду — **Стефан Куачинський**, канд. нот.
 Волфсберг Кернтен. (Wolfsberg Stadt-Kärnten) 3 12 1—7

Скризь по українській землі і українських
 гуртках на чужині наш обов'язок святкувати ро-
 ковини смерті великого письменника, ученого
 й громадянського діяча

Івана Франка.

Опис його життя, діяльності й похорону,
 доступний для найширшого загалу у виданю

Союза визволення України

п. з.

Пам'яті Івана Франка

12 ілюстрацій, 96 сторін друку і К.
 Хто завоює книжку для масового по-
 ширення
 вскільки від 10—100 прим. дістане 25 % опусту
 101—500 „ 33 1/2 %
 601—1000 „ 40 %

Замовляти: **Bund zur Befreiung**
der Ukraina, Wien VIII, Josefstädterstrasse
 79, T. 6. 351 2—7

Одиноке українське

Тав. взаїмних обезпечень на житє і варті
 II. „КАРПАТІЯ“ 22—1

Почесний президент Його Ексцелленція
 полит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через
 зиски припадають самим членам.

Ручити вже по трех літах неоспорність
 справом по трех літах право викупу, а також
 вже по трех літах уділює позички на
 відсотки.

У всіх справах звертати ся на адресу:
Львів, — вулиця Руська ч. 18
 Години урядові: від 8 до 2.

ІХ Звичайні Загальні Збори Повітового Товариства господарсько кредитового „ВІРА“ стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою в Жовні

відбудуть ся дня 3. липня 1917. р. о год. 11.
 рано в комнатах соваришеня з слідуочим по-
 рядком нарад:

1. Відчитанє протоколу з послідних Загальних Зборів
2. Справозданє Дирекції з діяльності товариства за рік адмін.страційний 1916.
3. Справозданє комісії контрольной і уділенє абсолюторії.
4. Розділ чистого зиску за рр. 1914, 1915 і 1916.
5. Внесеня і запити.

Коли о год. 11. перед полуднем не збере ся статутом вимаганий комплєт членів, відбудуть ся другі Загальні Збори того самого дня о год. 12. в пол. в льокалі стоваришеня з тим самим порядком нарад, котрі будуть рішати без огляду на скількість присутних членів (§ 33 ст.)

Мвстковий білянс за р. 1916 є вилочений в льокалі товариства в годинах урядових де члени можуть його переглянути (§ 44 — 49 ст.)

Зя Ряду Надзираючу: 358 3—3
 о. Вол. Утриско о. Й. Маринович
 председатель. секретар.

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

в ПЕРЕМІШЛІ

вулиця Косцюжини ч. 3.

Приймає і виплачує шадничі вкладня щомесячно в годинах урядових. Вкладня опрощені до 4% починаючи вже від сідуючого дня по разі платежів аж до послідного дня перед два відобрам.

ВКЛАДКИ в „Руській Шадниці“ можна склади особисто в касі товариства, поштовою переказами, грошевыми листами, чеками поштової Шадниці, які Дирекція Шадниці на жаданє безкоштовно доставляє, і в філіях банку австро-угорського в рахунок „Руської Шадниці“

Уділяє позичок: а) гіпотечних платежів з річних амортизаційними ратами на протязі від 10—45 місяці вибору позичуючого; б) на льокалі ефектів, в на основі векселів. Справа позичок вилочуєть можливість спору

Посередничать у видкуваню позичок в Гал. Воєнній Заведеню кредитовім в Кракові.

Всіх інформацій і довідки уділяє канцелярія в пов. щоденно безкоштовно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділі і українських свят.

Після § 14. уставу „Руської Шадниці“, затверженого через п. к. міністерство внутрішних справ вкладня в товаристві „Руська Шадниця“ в Перемішлі надають ся до льокалі публічних, фондацийних і т. п. капіталів, ная отже „Руська Шадниця“ публічну обезпечу.

III. 42 7

До купна Бібліотечна передача (українські книжки) в ціні 1000 К у З. Сушиц.
 Львів, Кіпцеля 14. II. пов. — До перегляду між 5 б год.
 по дол. від 5—8 червня с. р. включно. 355 1—1

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Шадниці ч. 25261.
 Жарове конто в Австро-Угорській Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблі, одєжу і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток однини, то добробит цілого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“.

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один

„ДНІСТЕР“.

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і совісно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер“ дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1916 року 8,613 829— корон.

В „Дністрі“ можна обезпечити від крадени з вимом данжимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, ул. Руська ч. 20. — Адреса для телеграм: „Дністер“ — Львів. — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину
ХТО ХОЧЕ сповнити горожанський обов'язок супроти держави

повинен обезпечити ся на житє, а заравом підписати VI. воєнну позичку тільки в

Ц. к. австр. військовім фондї для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченем на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливує кождому без виїмки, а саме **офіцерови, жовнірови, овяченинови, урядникови, купцєви, реміоникови і денному зарібникови** підписанє VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожите або на випадок смерті на користь власну, або користь своєї родини.

Без лікарських оглядин.

Сейчасова важність обезпеченя.

Без стемпів і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500.

Найвисша квота обезпеченя К. 4000.

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премії від 1000 корон вносьть на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всіх інших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднійший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину.

Близших інформацій уділяє радо **БЕЗПЛАТНО** наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво

як також наші уповаженні аступники по усіх містах і повітах краю.